

RINGERIKE, ASKER OG BÆRUM TINGRETT

DOM

Avsagt: 16.02.2024

Saksnr: 23-145687MED-TRAB/TSAV

Rettsens leder: Dommerfullmektig med Ida Synnøve Solheim
alminnelig
bemyndigelse

Meddommere: Christina Westby Casén
Einar Henriksen

Påtalemyndigheten

Politiadvokat Jon Dinesh Thorud

mot

██████████

Advokat Odd Martin Helleland

DOM

██████████ er født ██████████ 1996 og bor i ██████████ Oslo.

Ved tiltalebeslutning av 29. september 2023 utferdiget av statsadvokatene i Oslo er hun satt under tiltale ved Ringerike, Asker og Bærum tingrett for overtredelse av

I **Straffeloven § 280**

for uaktsomt å ha voldt betydelig skade på en annens kropp eller helse.

Grunnlag:

Fredag 21. april 2023 ca. kl. 16.20 i Akershusstranda i Oslo, forsikret hun seg ikke om at det ikke kom andre trafikanter på veien og brukte ikke blinklys da hun svingte ut fra parkeringsplass med personbil med kjennemerke ██████████. Syklist ██████████ ██████████, som hun hadde vikeplikt overfor, klarte ikke å svinge unna eller stoppe og traff bilen på dens venstre side foran ved hjulet. Han ble kastet mot og/eller over bilen og fikk blant annet hjernerystelse med langvarige ettervirkninger og smerter i ryggen. ██████████ var delvis sykmeldt i perioden 24. april til 27. april 2023, 100% sykmeldt i perioden 28. april til 30. juli, og 80% sykmeldt fra 31. juli til iallfall 15. september. Det oppstod også materielle skader på bilen og sykkelen.

II **Vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3**

for å ha overtrådt bestemmelsen om at enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade.

Grunnlag:

Til tid og på sted som nevnt under post I, handlet hun som der beskrevet.

Hovedforhandling ble holdt 6. februar 2024. Tiltalte møtte og erkjente seg ikke skyldig etter tiltalebeslutningen.

Retten mottok forklaring fra fornærmede og 3 vitner, og det ble foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor la ned påstand om at tiltalte dømmes i samsvar med tiltalebeslutningen til fengsel i 18 dager. Videre la aktor ned påstand om at tiltalte fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på 1 år og 3 måneder, samt dømmes til å betale sakskostnader etter rettens skjønn. Det ble også nedlagt påstand i kjennelse om at påtalemyndigheten midlertidig kan tilbakekalle førerretten og beslaglegge førerkortet til tiltalte inntil saken er endelig avgjort, men ikke ut over 29. mai 2024.

Bistandsadvokaten nedla påstand om at tiltalte dømmes til å betale oppreisningserstatning til fornærmede fastsatt etter rettens skjønn. Forsvarer la ned påstand om at tiltalte frifinnes, subsidiært at hun anses på mildeste måte.

Rettens vurdering

1. Skyldspørsmålet

Retten skal for hver av postene i tiltalen ta stilling til om straffbarhetsvilkårene er oppfylt. Ved vurderingen av skyldspørsmålet bygger retten på de bevis som er ført under hovedforhandlingen. Det er påtalemyndigheten som har bevisbyrden, og beviskravet skal håndheves strengt, jf. Rt-1998-1945.

Retten har i sine vurderinger av hva som legges til grunn som bevist, hensyntatt at rimelig og fornuftig tvil skal komme en tiltalt til gode. For å domfelle må retten være overbevist om at tiltalte har forholdt seg som beskrevet i tiltalen og at det subjektive skyldkravet er oppfylt.

Bevisbedømmelsen beror på en vurdering av flere momenter som hver for seg kan ha ulik bevisstyrke. Det kreves ikke at hvert enkelt moment skal være bevist utover enhver rimelig tvil, så lenge det etter en samlet vurdering av momentene ikke er rimelig tvil om konklusjonen, jf. Rt-2005-1353. Ved vurderingen skal retten ikke ta i betraktning såkalt hypotetisk eller oppkonstruert tvil.

Post I – straffeloven § 280

Tiltaleposten gjelder overtredelse av straffeloven § 280. Det følger av § 280 at den som «uaktsomt volder betydelig skade på en annens kropp eller helse» straffes med fengsel inntil 3 år.

Tiltalte, [REDACTED], var 26 år på ulykkestidspunktet. Ettermiddagen 21. april 2023 skulle hun kjøre fra parkeringsplassen hun hadde benyttet i Akershusstranda i Oslo. Det var fint vær og mange mennesker ute i gatene. Det stod biler parkert både foran og bak henne, slik at hun måtte kjøre flere ganger frem og tilbake for å få bilen ut av luken. Hun hadde en passasjer i bilen. Hun skulle foreta en u-sving for å kjøre ut av området, fordi det ikke var gjennomkjøring i retning Rådhuset. Samtidig kom syklist [REDACTED] syklende fra Akershus festning i retning vestover. Han kolliderte med bilen da den svingte ut av parkeringsplassen og ble kastet av sykkelen.

[REDACTED] har forklart at hun brukte god tid på å rygge frem og tilbake, for å komme i posisjon til å få bilen ut av luken. Hun så deretter i sidespeilene og i speilet i bilen og oppdaget to syklister et par hundre meter bak bilen. Hun la til grunn at syklistene holdt normal fart og at hun hadde 10-15 sekunder på å kjøre ut. Hun forklarte at hun deretter ga tegn med blinklys, førte fremste venstre hjul utenfor linjen, snudde hodet for å se i blindsonen og deretter begynte å rulle bilen rolig ut. Når bilen var ute av luken kjente hun plutselig et kraftig smell på venstre side og så at en syklist ble kastet over panseret. Ut fra sammenstøtet, smellet og skadene som ble påført syklisten og bilen, oppfattet hun at syklisten holdt svært høy fart, anslagsvis 40-50 km/t. Det

kunne også være 60-70 km/t. Hun anslo at det gikk 1-2 sekunder fra hun sjekket blindsonen til bilen svingte ut.

Fornærmede forklarte at han hadde syklet fra jobb, slik han pleier å gjøre hver dag i sommerhalvåret. Arbeidsplassen ligger omtrent 1 km fra ulykkesstedet. Det var fint vær, god sikt og han syklet i normalt tempo, anslagsvis 20-25 km/t. Han hadde ikke musikk på ørene og fulgte med på veien foran seg. Plutselig kjørte en bil brått og uventet ut i veibanen foran han. Han rakk kun å svinge rattet noen centimeter til venstre før han kjørte rett inn i bilen. Han ble kastet over sykkelen og traff bilen med hodet først. Han har ikke noe minne fra de første sekundene etter sammenstøtet, og det neste han husker er at han står ved bilen, er sint og sier noe til tiltalte. Det kom deretter politi til stedet. Fornærmede følte seg uvel og la seg ned. Det kom en forbipasserende lege, og etter hvert en ambulanse. Han var der en stund og dro deretter hjem for å hvile. Retten kommer nærmere tilbake til fornærmedes handlemåte og til skadeomfanget.

Retten mottok også forklaring fra politibetjent Egil Jørgen Brekke, som observerte hendelsen. Han satt i en tjenestebil utenfor sjøtjenestens kontorbygg og ventet da han ble oppmerksom på at tiltalte og en annen kvinne var i ferd med å sette seg inn i en bil som stod parkert rett på andre siden av veien, ca. 4-5 meter fra der han befant seg. Han forklarte at bilen stod parkert på en parkeringsplass som tilhørte politiet og at han derfor fulgte godt med. Han beskrev at bilen rygget frem og tilbake flere ganger, før den fikk fronten litt ut mot venstre. Sjåføren kjørte deretter ut og tvers over veibanen, tilsynelatende for å foreta en u-sving. Bilen benyttet ikke blinklys. I sidesynet så Brekke at det kom en syklist i normal hastighet og han forstod at det ville bli en ulykke ettersom det kun var en meter mellom bilen og syklisten på dette tidspunktet. Syklisten bremsset litt, og stupte deretter ned og over panseret. Han anslo at syklisten syklet i 30 km/t.

Retten finner det klart at årsakskravet i straffeloven § 280 er oppfylt ved at [REDACTED], ved å svinge ut i veibanen rett foran fornærmede, har voldt de skadene han ble påført i sammenstøtet. Det er ikke holdepunkter for at det var noe annet i hendelsesforløpet som forårsaket sammenstøtet og de påfølgende skadene.

Straffeloven § 280 kommer kun til anvendelse der fornærmede er påført «betydelig skade». Det følger av straffeloven § 11 at med «betydelig skade på kropp og helse menes tap eller vesentlig svekkelse av en sans, et viktig organ eller en viktig kroppsdel, vesentlig vansirethet, livsfarlig eller langvarig sykdom eller alvorlig psykisk skade».

Det aktuelle alternativet i vår sak er «langvarig sykdom». Fornærmede pådro seg en hjernerystelse i ulykken og har vedvarende ettervirkninger av dette, som utmattelse, hodepine og konsentrasjonsvansker. Han har også hatt smerter i ryggen og nakken. Han var 100% sykemeldt i ca. 3 måneder etter ulykken, deretter 80% sykemeldt fra august med en gradvis opptrapping til 50% ved nyttår. Han er i dag 50% sykemeldt.

Høyesterett har i HR-2021-974-A slått fast at en sykdomstilstand som varer i omkring tre måneder eller mer etter en skadetilføyelse oppfyller lovens krav. Saken gjaldt en påkjørsel av en syklist der fornærmede blant annet pådro seg en hjernerystelse. Fra dommens avsnitt 32 hitsettes:

For at lovens krav skal være oppfylt må fornærmede etter dette være i en tilstand som regnes som «sykdom» i omkring tre måneder eller mer. Når det gjelder fysiske skader som oppstår etter en slik hendelse som i saken her, antar jeg at det bør kunne legges til grunn at dette vilkåret i alle fall er oppfylt i den perioden fornærmede av den grunn er minst 50 prosent sykemeldt.

Med henvisning til denne Høyesterettsdommen finner retten det klart at sykdomsforløpet faller innenfor lovens definisjon av «betydelig skade». Det er ingen holdepunkter for at sykemeldingen skyldes noe annet enn ulykken. Retten viser til forklaringen til fornærmedes lege.

Retten har etter dette kommet til at de objektive vilkårene for straff er oppfylt. Retten skal videre ta stilling til om tiltalte handlet med tilstrekkelig skyld.

Skyldkravet i § 280 er uaktsomhet. Etter straffeloven § 23 er man uaktsom dersom man, ut fra sine personlige forutsetninger, «handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område».

Terskelen for uaktsomhet er ulik for straffeloven § 280 og vegtrafikkloven § 3. Retten viser til HR-2018-1658-A hvor Høyesterett redegjør for aktsomhetsnormen i straffeloven. Høyesterettssaken gjaldt overtredelse av § 281 om dødsfølge, men aktsomhetsnormen gjelder tilsvarende for § 280 der utfallet av ulykken er betydelig skade. Fra avsnitt 14:

Ved dødsulykker i trafikken foreligger det imidlertid ikke nødvendigvis overtredelse av straffeloven § 281 selv om adferden innebærer en uaktsom overtredelse av den generelle adferdsnormen i vegtrafikkloven § 3, og bilføreren burde ha innsett at adferden kunne få dødsfølge. Denne forskjellen i terskelen for hva som regnes som uaktsomt, går tilbake til en lovendring i 2001 i straffeloven 1902 § 239 om uaktsomt drap. Etter dette er det lagt til grunn i rettspraksis at uaktsomhet 'av en slik karakter som alle førere må erkjenne at en gjør seg skyldig i fra tid til annen', ikke er tilstrekkelig for å kunne domfelle for uaktsomt drap ved dødsulykker med bil. Jeg viser til Rt-2002-190 på side 192-193 om denne endringen.

I HR-2018-2189-A la Høyesterett til grunn at det gjelder en skjerpet aktsomhetsnorm der bilisten har vikeplikt. Dommen gjaldt et tilfelle der bilisten hadde krysset motgående kjørefelt for å svinge til venstre i et veikryss, og kolliderte med en syklist som kom kjørende i motsatt retning nedover en bakke. Det følger videre av dommens avsnitt 15-17 at det ikke dreide seg

om en slik kortvarig feilfordeling av oppmerksomhet eller uoppmerksomhet som kan lede til frifinnelse:

- (15) Mindretallet har lagt til grunn at det ikke kan utelukke at «tiltalte overså B som følge av feilfordelt oppmerksomhet eller kortvarig uoppmerksomhet».
- (16) Til dette bemerker jeg at tilfeller der tiltalte er blitt frifunnet som følge av «feilfordelt oppmerksomhet eller kortvarig uoppmerksomhet», gjelder andre situasjoner enn her. I Rt-2009-299, som endte med frifinnelse, var det tale om en feilfordeling av oppmerksomhet i et komplisert trafikkbilde. I saken her var det imidlertid bare syklisten som kom nedover, og bilen som sto ved krysset Kongeveien/Holmenkollveien, tiltalte hadde å konsentrere seg om, jf. også HR-2018-1658-A avsnitt 19.
- (17) Tiltaltes uaktsomhet kan heller ikke karakteriseres som en kortvarig uoppmerksomhet, jf. Rt-2011-83 avsnitt 17. Tiltalte hadde stoppet bilen før han svingte, og han hadde tid til å forsikre seg om at det ikke kom motgående trafikk før han krysset motsatt kjørebane.

Etter rettens syn dreier det som en tilsvarende situasjon i vår sak. Det er på det rene at ■■■ hadde vikeplikt for alle trafikanter i begge retninger. Retten kan ikke se at ulykken skjedde som følge av en kortvarig uoppmerksomhet eller feilfordeling av oppmerksomhet i et komplisert trafikkbilde. Retten har merket seg at politibetjent Bent Wigernes forklarte at det kunne være krevende å kjøre ut av de aktuelle parkeringsplassene fordi det er mye å ta hensyn til, herunder mange fotgjengere og syklist. ■■■ hadde imidlertid god tid til å vurdere situasjonen, og trengte ikke å fokusere på andre forhold enn hvorvidt det var klart til å kjøre.

■■■ forklarte at hun kjører bil i flere timer hver dag og retten bedømmer henne derfor som en normal sjåfør med de samme forutsetningene som en alminnelig person med førerkort. Etter rettens syn er ■■■ å klandre for at hun ikke så fornærmede da han kom syklende. Når en bilist skal kjøre ut av en lukeparkering langs en trafikkert vei, og særlig når den planlegger å krysse begge kjørefelt for å ta en u-sving, er det avgjørende å få oversikt over trafikken i begge retninger i forkant. Biler har stort skadepotensiale selv i lav fart, og det er grunn til å kreve særlig aktsomhet på strekninger med mange myke trafikanter.

Etter rettens oppfatning kunne ulykken vært unngått dersom ■■■ hadde sett nedover veien i begge retninger før hun svingte bilen ut. Det er ikke foretatt avstandsmålinger, men basert på forklaringene og fremviste bilder, legger retten til grunn at fornærmede var synlig på minst 80 meter avstand fra bilen. Dette er stedet ■■■ forklarte at hun så syklisten før sammenstøtet. Retten mener det kan legges til grunn at fornærmede holdt en fart på mellom 20 og 30 km/t, og finner det helt usannsynlig at farten var så høy som 40-50 km/t. Retten betviler ikke at ■■■ oppfattet kollisjonen som svært kraftig og at hun fikk inntrykk av at syklisten holdt svært høy fart. Etter rettens syn kan det like fullt anses bevist at den reelle farten var betydelig lavere enn hennes anslag. Retten viser i den forbindelse til forklaringen til Brekke, samt til

fornærmedes forklaring om at han ikke er i fysisk god nok form til å sykle raskere enn ca. 30 km/t på flatmark i treningsammenheng.

En fart på 30 km/t innebærer at fornærmede var synlig for ■■■ i minst 8-10 sekunder før kollisjonen og at hun ville sett han dersom hun sjekket speil og blindsoner før hun kjørte ut av parkeringsluken. Retten har funnet det bevist at ■■■ heller ikke brukte blinklysene før hun svingte ut. Retten viser til forklaringen til Brekke, som fulgte nøye med på kjøreadferden og var sikker på at det ikke ble benyttet blinklys. Retten finner ikke grunn til å betvile forklaringen, som er avgitt under straffansvar.

Retten mener etter dette at ■■■ handlet «i strid med kravet til forsvarlig opptreden» da hun kjørte ut i veibanen uten å forsikre seg om at det ikke kom syklister eller andre, jf. straffeloven § 23. ■■■s uaktsomhet omfatter skader av den typen fornærmede fikk. Det er påregnelig at et sammenstøt mellom en bil og en syklist kan føre til alvorlige personskader, også der bilen holder svært lav fart eller står stille.

Retten har etter dette kommet til at ■■■ skal domfelles for overtredelse av straffeloven § 280.

Post II – vegtrafikkloven § 3

Tiltalepost II gjelder overtredelse av vegtrafikkloven § 3 for det samme forhold som post I. Retten har kommet til at ■■■ skal dømmes for overtredelse av straffeloven § 280. Terskelen for uaktsomhet er lavere etter vegtrafikkloven § 3, jf. HR-2018-1658-A. Retten nøyer seg derfor med å vise til vurderingene av uaktsomhet under post I.

Tiltalte dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3.

2. Straffutmåling

Tiltalte skal dømmes for overtredelse av straffeloven § 280 og vegtrafikkloven § 31, jf. § 3. Det foreligger ingen straffehistorikk av betydning for utmålingen.

Ved overtredelse av straffeloven § 280 er utgangspunktet ubetinget fengsel der føreren har utvist en alvorlig svikt i de krav som må stilles til henne som sjåfør, jf. Rt-2013-1325. Sett hen til LB-2020-118487, med videre henvisninger til Rt-2004-712 og Rt-2013-1325, mener retten at straffen i utgangspunktet skal fastsettes til fengsel i 18 dager.

Utgangspunktet om ubetinget fengsel kan fravikes dersom det foreligger spesielle omstendigheter. Retten har i dette spørsmålet delt seg i et flertall og et mindretall. Flertallet, bestående av meddommerne Casén og Henriksen, har kommet til at fengselsstraffen skal gjøres betinget. Mindretallet, bestående av fagdommer Solheim, finner at det ikke er grunnlag for en betinget reaksjon.

Flertallet mener at [REDACTED] opptrådte uaktsomt, men har i straffutmålingen vektlagt at uaktsomheten ikke kan anses å være sterk. Etter flertallets syn må det særlig legges vekt på fornærmedes forhold. Han kom syklende ca. 30 km/t, som er en forholdsvis høy fart. Han befant seg om lag 4 meter fra bilene på høyre side og hadde en skrå synsvinkel inn mot den parkerte bilen. Dersom han hadde fulgt med på disse bilene og holdt en lavere fart, mener flertallet at han kunne ha bremsset ned og unngått kollisjon. Flertallet har videre vektlagt at det var mange fotgjengere og mye å ta hensyn til for [REDACTED]. Til sist har flertallet sett hen til at [REDACTED] ble forespeilet et forelegg som senere ble trukket tilbake, jf. LB-2023-92283.

Mindretallet mener at det ikke er grunn til å fravike utgangspunktet om ubetinget fengsel. Etter mindretallets syn er det snakk om et kvalifisert avvik fra forsvarlig handlemåte og sterk uaktsomhet. Etter mindretallets oppfatning er det ikke grunn til å vektlegge fornærmedes handlemåte. Retten har lagt til grunn at fornærmede syklet i lovlig fart og at det ikke var noe påfallende ved hans opptreden i trafikken. Etter mindretallets syn kan det ikke tillegges vekt at han, som ikke hadde vikeplikt for de parkerte bilene, unnlot å senke farten eller ta særlig hensyn til de parkerte bilene. Mindretallet viser i den forbindelse til HR-2018-2189-A, hvor Høyesterett ikke fant grunn til å vektlegge fornærmedes handlemåte i et lignende tilfelle. Etter mindretallets syn er det heller ikke grunn til å legge stor vekt på at [REDACTED] først ble tilbudt et forelegg. Endringen skyldtes nye opplysninger om fornærmede skader, og skjedde forholdsvis raskt etter at forelegget var sendt til [REDACTED].

Straffen settes etter dette i samsvar med flertallets syn til betinget fengsel i 18 dager.

3. Tapstid

Det følger av vegtrafikkloven § 33 nr. 1 at det var overtredelse av vegtrafikkloven kan fastsettes tap av retten til å føre førerkortpliktig motorvogn, dersom hensynet til trafiksikkerheten eller allmenne hensyn ellers krever det. Det følger videre av forskrift om tap av retten til å føre motorvogn mv. § 2-4 tredje ledd jf. første ledd at der en person som er ilagt straff for uaktsom føring av motorvogn etter vegtrafikkloven § 3 og kjøringen har ført til «betydelige personskader med lengre tids invaliditet eller varig invaliditet», bør tapstiden settes «fra minst ett år til opp mot 3 år i mer graverende tilfelle».

Kriteriet i tapsforskriften § 2-4 tredje ledd synes å være strengere enn straffelovens definisjon av «betydelig skade». Begrepet er ikke definert i tapsforskriften. Aktor har ikke gjort gjeldende at § 2-4 tredje ledd kommer til anvendelse her, og retten har under noe tvil kommet til at det ikke er grunnlag for å benytte dette alternativet i tapsforskriften.

Tapsforskriften § 2-5 gjelder tap av førerett ved overtredelse av vegtrafikkloven § 3 første ledd, og angir normal tapstid ved en rekke typetilfeller. Det fremgår av første ledd nr. 2 at ved brudd på vikeplikt bør tapsperioden fastsettes fra 3 til 6 måneder dersom overtredelsen har

ført til trafikkuhell med «mindre omfattende personskader». Det følger imidlertid av § 2-4 fjerde ledd at tap av førerrett generelt bør fastsettes for lengre tid dersom det forhold motorvognføreren blir straffet for har medført betydelig skade på person.

Det er klart at fornærmede har blitt påført mer enn kun «mindre omfattende personskader». Sett hen til tapsforskriften § 2-4 fjerde ledd mener retten at tapsperioden i utgangspunktet skal settes til 1 år.

Det er registrert to prikker på førerkortet til tiltalte. I henhold til tapsforskriften § 2-9 andre ledd skal tapsperioden forlenges med 3 måneder for til og med 4 prikker. ■■■■■ forklarte i retten at hun ikke forstod hva disse prikkene knyttet seg til. Hun hadde kontaktet Stovner politistasjon, men de fant ikke grunnlaget for prikkene. Det ble reist spørsmål om hvorvidt prikkene kunne knytte seg i hendelsen i herværende sak. Aktor hadde ikke kjennskap til bakgrunnen for prikkene, men viste til at de var registrert i systemet på vanlig måte.

Det følger av forskrift om prikkbelastning § 2 at visse forhold som er avgjort ved rettskraftig dom, vedtatt forelegg eller vedtatt forenklet forelegg. Det skal følgelig ikke bli registrert prikker for forhold som ikke er avgjort. Rettens flertall, bestående av meddommer Casén og fagdommer Solheim, mener det kan legges til grunn at registreringen av prikker er korrekt. Foruten tiltaltes forklaring foreligger det ingen holdepunkter for at prikkene er urettmessige. Mindretallet, bestående av meddommer Henriksen, mener det ikke kan anses bevist at hun har to prikker på førerkortet og at disse følgelig ikke skal hensyntas ved fastsettelsen av tapstiden.

Tap av førerretten fremstår ikke vesentlig mer byrdefullt for ■■■■■ enn det som normalt må påregnes. I slike saker står også allmennpreventive hensyn sterkt. Etter en helhetlig vurdering mener rettens flertall at riktig tapstid er 15 måneder. Rettens mindretall mener at riktig tapstid er 1 år.

Tapsperioden regnes fra dommen blir rettskraftig, med fradrag for den perioden førerkortet har vært beslaglagt, jf. tapsforskriften § 1-4. Som vilkår for gjennerverv av førerretten, må han ta full ny førerprøve, jf. tapsforskriften § 8-3 første og siste ledd.

Det foreligger en kjennelse for at påtalemyndigheten midlertidig kan tilbakekalle førerretten og beslaglegge førerkortet til ■■■■■ frem til 28. februar 2024. Aktor har bedt om rettens kjennelse for at beslaget forlenges med tre måneder i påvente av rettskraftig avgjørelse.

Retten finner at vilkårene for midlertidig tilbakekall og beslag etter vegtrafikkloven § 33 nr. 3 er oppfylt. Det foreligger skjellig grunn til mistanke om et straffbart forhold som kan medføre tap av førerretten, og retten kan ikke se at et fortsatt beslag frem til rettskraftig avgjørelse vil være et uforholdsmessig inngrep. Retten tar derfor påtalemyndighetens begjæring om midlertidig tilbakekall av førerretten og fortsatt beslag av tiltaltes førerkort til følge, men ikke for lenger tid enn til 29. mai 2024.

4. Oppreisning

Bistandsadvokaten har nedlagt påstand om at tiltalte betaler oppreisningserstatning til fornærmede fastsatt etter rettens skjønn.

Det følger av skadeerstatningsloven at den som «forsettlig eller grovt aktløst har a) voldt skade på person [...] kan [...] pålegges å betale den fornærmede en engangssum som retten finner rimelig til erstatning (oppreisning)». Med grunnlag i rettspraksis må kan i denne sammenheng forstås slik at når vilkårene er innfridd, har skadelidte krav på oppreisning, jf. Rt-2005-104 avsnitt 52.

Retten finner det klart at det foreligger en «skade» og at kravet til årsakssammenheng er oppfylt. Retten har imidlertid delt seg i et flertall og et mindretall i spørsmålet om det foreligger ansvarsgrunnlag. Flertallet, bestående av meddommerne Casén og Henriksen, har kommet til at ■■■■■ ikke har opptrådt grovt uaktsomt, slik at vilkårene i skadeerstatningsloven § 5-2 ikke er oppfylt. Mindretallet, bestående av fagdommer Solheim, finner at det foreligger grov uaktsomhet.

I Rt-2004-449 uttalte Høyesterett at det må kreves et «markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte» for at en handling eller unnlattelse skal anses som grovt uaktsom. Høyesterett har i Rt-2009-64-A bekreftet at dette også gjelder uttrykket i skadeerstatningsloven § 3-5.

Som nærmere redegjort for under punkt 2, er det flertallets oppfatning at ■■■■■ har opptrådt uaktsomt, men at uaktsomheten ikke var sterk. Flertallet har i sin vurdering særlig sett hen til fornærmedes forhold som nærmere beskrevet overfor. Flertallet har videre vektlagt at det var mye å ta hensyn til da ■■■■■ skulle kjøre ut av parkeringsplassen, og at dette er et formildende moment når graden av uaktsomhet skal vurderes. På denne bakgrunn har flertallet kommet til at det ikke foreligger grov uaktsomhet og at det følgelig ikke er grunnlag for oppreisning.

Mindretallet har kommet til at ■■■■■ har opptrådt grovt uaktsomt. Det foreligger et skjerpet aktsomhetskrav der bilisten har vikeplikt, og som nevnt dreide det seg ikke om en kort uoppmerksomhet eller feilfordeling av oppmerksomhet. Etter mindretallets syn var det ikke noe ekstraordinært eller upåregnelig ved fornærmedes handlemåte, jf. HR-2018-2189-A. Tiltalte brukte ikke den tid som var nødvendig for å forsikre seg om at det ikke kom andre trafikanter i veibanen, hvilket etter mindretallets syn innebærer et markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte gitt situasjonen hun befant seg i og omstendighetene for øvrig.

■■■■■ frifinnes for kravet om oppreisningserstatning i samsvar med flertallets syn.

5. Saksomkostninger

Aktor har nedlagt påstand om at tiltalte idømmes saksomkostninger fastsatt etter rettens skjønn, jf. straffeprosessloven § 436.

Retten finner at [REDACTED] i tråd med lovens hovedregelen bør dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige. Disse settes passende til 3 000 kroner.

Dommen er avsagt under dissens.

DOMSSLUTNING

1. [REDACTED], født [REDACTED] 1996, dømmes for overtredelse av straffeloven § 280 og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 til fengsel i 18 – atten – dager, jf. straffeloven 2005 § 79 bokstav a.

Fullbyrding av straffen utsettes med en prøvetid på to år jf. straffeloven § 34.

2. [REDACTED], født [REDACTED] 1996, dømmes til å tape retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode av 15 – femten - måneder, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 1, jf. forskrift om tap av retten til å føre motorvogn mv § 2-5 nr. 2, § 2-4 og § 2-9.

Fristen regnes fra den dagen dommen er rettskraftig. Den periode førerkortet har vært beslaglagt før dommen er rettskraftig går til fradrag, jf. forskrift om tap av retten til å føre motorvogn mv § 1-4 første ledd.

Som vilkår for gjenerverv av førerretten må hun gjennomføre og bestå full ny førerprøve, jf. forskrift om tap av retten til å føre motorvogn mv § 8-3.

3. [REDACTED], født [REDACTED] 1996, frifinnes for krav om oppreisningserstatning.
4. [REDACTED], født [REDACTED] 1996, dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med 3 000 – tretusen – kroner.

SLUTNING I KJENNELSE

Påtalemyndigheten kan midlertidig tilbakekalle førerretten og beslaglegge førerkortet til [REDACTED], født [REDACTED] 1996, inntil saken mot henne er endelig avgjort, men ikke ut over 29. mai 2024.

Elektronisk forkynning

Retten har pålagt tiltalte å være tilgjengelig for elektronisk forkynning av avgjørelsen i perioden 13. februar 2024 til 16. februar 2024, jf. domstolloven § 163b tredje ledd.

Forkynning anses skjedd når tiltaltes kvittering for mottak er returnert til retten. Om kvittering ikke returneres vil forkynnelse likevel anses for å ha funnet sted, senest ved utløpet av det tidsrommet som er fastsatt i pålegget fra retten, med mindre det er grunn til å tro at tiltalte har gyldig fravær.

Tiltalte er gjort oppmerksom på at ankefristen utløper to uker etter at dommen anses forkynt.

Retten hevet

Ida Synnøve Solheim

Christina Westby Casén

Einar Henriksen

Dokument i samsvar med original.
Anette Strand Andreassen

Til deg som har fått en dom i tingretten

Her får du informasjon om:

1. anke til lagmannsretten
2. ny behandling i tingretten
3. straff og soning

1. Anke til lagmannsretten

Du har rett til å anke en dom fra tingretten til lagmannsretten. Å anke betyr at en annen domstol behandler hele eller deler av saken din på nytt.

Fristen for å anke er to uker

Du må anke dommen innen to uker fra den dagen dommen ble forkynt for deg. Er du pålagt å møte til forkynnelse, starter fristen fra det varslede forkynnestidspunktet, selv om du ikke møter.

Hva kan du anke over?

Du kan for eksempel anke hvis du mener at

- det ikke er godt nok bevist at du er skyldig i det du ble dømt for i tingretten
- retten har tolket loven feil
- straffen er for streng
- retten har gjort feil i saksbehandlingen
- andre deler av dommen er feil (erstatning, inndragning, tap av retten til å kjøre bil o.l.)

Kan lagmannsretten nekte å behandle anken?

Lagmannsretten vurderer alle anker, men den kan nekte å gi anken din full behandling hvis den mener det er klart at dommen ikke vil bli endret.

Hvis dommen kun gjelder en bot, inndragning eller tap av retten til å kjøre bil, vil lagmannsretten som regel ikke behandle anken, med mindre det er spesielle grunner for det.

På den andre siden vil lagmannsretten nesten alltid behandle en anke hvis saken gjelder en forbrytelse som kan føre til fengsel i mer enn seks år.

Innhold i anken

Dette må være med i anken:

- hvilken dom du anker over, og om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte deler
- hva du anker over, for eksempel:
 - at det ikke er godt nok bevist at du er skyldig i det du ble dømt for i tingretten (beskriv gjerne hva du er uenig med tingretten om)
 - at retten har tolket loven feil (oppgi gjerne hvilke feil)
 - at straffen er for streng
 - at retten har gjort feil i saksbehandlingen (og i så fall hvilke feil)
- om anken gjelder inndragning
- om du krever ny behandling av erstatningskrav
- om du krever ny behandling av andre sivile krav som nevnt i straffeprosessloven § 3

Dette kan også være med i anken:

- nye bevis som du vil legge fram
- hvilket resultat du ønsker

Hvis du krever ny behandling av erstatningskrav eller andre sivile krav nevnt i [straffeprosessloven § 3](#), må du oppgi:

- om anken gjelder hele avgjørelsen
- hvilket resultat du ønsker
- feilene du mener har skjedd
- hvorfor du mener det er gjort feil (både faktiske feil og rettslige feil)
- bevisene du vil føre

Slik anker du

En advokat eller forsvarer kan gi deg råd om du bør anke eller ikke, og hjelpe deg med å skrive anken. Du kan også få hjelp til å skrive anken i tingretten, hos påtalemyndigheten eller av noen som jobber i fengselet. Du må selv underskrive på anken.

- Du kan levere anken skriftlig eller muntlig til tingretten der du fikk dommen.
- Du kan også levere anken til påtalemyndigheten, for eksempel politiet eller statsadvokaten.
- Er du i fengsel, kan du få hjelp av noen som jobber der til å sende inn anken.

Du får oppnevnt forsvarer hvis saken blir behandlet av lagmannsretten

Hvis lagmannsretten bestemmer at den skal behandle anken din, får du oppnevnt en forsvarer. Det er staten som betaler forsvareren, du skal ikke betale. Du kan vanligvis velge hvem du vil ha som forsvarer. Hvis du ønsker en bestemt forsvarer, skriver du det i anken.

2. Ny behandling i tingretten

Er du dømt i en straffesak, men var ikke til stede da saken din ble behandlet? Da kan du be om at saken blir behandlet på nytt. Da må du forklare hvorfor du ikke kunne komme til rettssaken, og hvorfor du ikke meldte fra i tide.

Fristen for å kreve ny behandling er to uker fra du har lest eller hørt dommen.

3. Straff og soning

Når skal du sone?

Når dommen er endelig behandlet (rettskraftig), vil politiet sende den til Kriminalomsorgen, som sender deg innkalling til soning. Dette gjelder alle typer straff.

- Er du dømt til fengsel, får du innkalling minst tre uker før du skal møte fram til soning.
- Hvis du har spesielle ønsker om når du skal sone, må du fortrest mulig ta det opp med Kriminalomsorgen.

Kan du sone hjemme?

Har du fått en ubetinget fengselsstraff på under seks måneder? Da kan du søke om å få sone hjemme med elektronisk kontroll (soning med fotlenke). Hvis du er aktuell for en slik soningsform, vil Kriminalomsorgen sende deg informasjon og søknadsskjema.

Kan du sone på institusjon?

Har du fått en ubetinget fengselsstraff på under ett år? Da kan du søke Kriminalomsorgen om å få sone straffen i en institusjon, som for eksempel gir deg:

- behandling av rusproblemer
- behandling av psykiske lidelser
- spesielle former for omsorg eller attføring

Mer informasjon og søknadsskjema får du hos Kriminalomsorgen.

Hva er betinget fengselsstraff?

Betinget fengselsstraff betyr at soningen er utsatt i en prøvetid. Hvis du ikke gjør noe straffbart i denne prøvetiden, slipper du å sone i fengsel. Hvis du gjør noe straffbart i prøvetiden, kan retten bestemme at du likevel skal sone hele eller deler av fengselsstraffen.

Det kan også være andre vilkår i dommen, som å gjennomføre Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) eller et program mot ruspåvirket kjøring (RK). Her gjelder også det samme: Hvis du bryter vilkårene, kan retten bestemme at du må sone hele eller deler av straffen likevel.

Hva er ungdomsstraff?

Hvis du er dømt til ungdomsstraff, blir saken din sendt til Konfliktrådet. De kaller deg inn til et såkalt stormøte. Her skal dere forsøke å bli enige om hva du må gjøre for å unngå fengselsstraff. Hvis dere ikke blir enige, sendes saken tilbake til domstolen. Da vil retten bestemme om du skal sone hele eller deler av straffen i fengsel.

Hva er samfunnsstraff?

Samfunnsstraff betyr at du skal gjøre samfunnsnyttig tjeneste, delta i et program eller andre tiltak i et bestemt antall timer. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du gjør noe straffbart før du er ferdig med samfunnsstraffen eller bryter andre regler for samfunnsstraffen, kan retten bestemme at du må sone i fengsel i stedet.

Bot

Hvis du ikke betaler boten innen fristen, kan du få trekk i lønn. Boten kan også bli krevet inn ved hjelp av tvang. Går ikke det, kan du bli innkalt til å sone straffen i fengsel i stedet. Du kan søke Kriminalomsorgens bøteadministrasjon om å få gjøre bøtetjeneste (samfunnsnyttig tjeneste) i stedet for å betale boten.

Mer informasjon

- Mer informasjon om soning, straff og alternativer til fengselsstraff finner du på www.kriminalomsorgen.no.
- Se også straffegjennomføringsloven om de ulike formene for soning. Den finner du på www.lovdatab.no.
- Har du andre spørsmål, kan du kontakte fengselet, friomsorgskontoret eller ND-senteret du innkalles til.